

## เทศน์เช้า วันที่ ๒ พุศิจิกายน ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ทีนี้ฟังธรรมะ ฟังธรรมะเพื่อเหตุเพื่อผลนะ เพื่อเหตุเพื่อผล เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมๆ ตรัสรู้ธรรมด้วยสัจจะด้วยความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนพระอรหันต์ ๖๑ องค์ รวมทั้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์”

บ่วงที่เป็นโลกๆ โลกธรรม ๘ บ่วงที่เป็นโลกๆ

บ่วงที่เป็นทิพย์ๆ สิ่งที่เป็นบุญเป็นกุศลเป็นทิพย์สมบัติ

เขาว่าทิพย์สมบัติ ทิพย์สมบัติไม่มี อะไรไม่มีทั้งสิ้น บุญกุศลไม่มี มีชาตินี้ชาติเดียว อันนั้นมันเรื่องของเขา

เราจะบอกว่า เวลาบอกว่าอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เขาบอกเป็นอันเดียวกัน ไม่ใช่ อนิจจัง สรรพสิ่งทางวิทยาศาสตร์ อนิจจังมันมีอยู่แล้วใช่ไหม เพราะมันอนิจจัง สรรพสิ่งในโลกนี้เปลี่ยนแปลง เราเกิดมามีการเปลี่ยนแปลงทั้งสิ้น ทุกข์คือความทนอยู่ไม่ได้ มันเปลี่ยนแปลง นี่อนิจจัง เพราะอนิจจังเป็นทุกขังๆ ทุกขังเพราะอะไร เพราะสิ่งที่อยากได้ก็ไม่ได้ สิ่งที่ต้องการปรารถนาให้เป็นก็ไม่เป็น ไม่เป็นสิ่งที่พอใจทั้งสิ้นเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว รู้ถึงเวลาทำทุกริกิริยามา ๖ ปี ท่านทำทุกอย่างมาทั่ว ท่านแบ่งได้ไง ทุกริกิริยา ทุกริกิริยามันเป็นเรื่องของอนิจจัง เป็นเรื่องของร่างกาย เป็นเรื่องของการสร้างขึ้นมา เพราะเรามีมาตั้งแต่เราเกิด เรามีมาตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์ ในไข่ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ มันมีของมันอยู่แล้ว ไม่ต้องไปค้นไปคว้ามันก็มีของมันอยู่แล้ว อนิจจังนะ แต่คนสมัยนั้นก็ยังไมเข้าใจใจ คนสมัยนั้นไม่เข้าใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ‘อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา’

แล้วบอกอนิจจังกับอนัตตาเป็นอันเดียวกัน...ไม่ใช่

อนิจจังมันมีของมันอยู่แล้ว มีของมันอยู่แล้ว ที่เราจะช่วยเหลือเจือจางกันมันเป็นเวร เป็นกรรมของสัตว์ เราจะไปยับยั้งมันไม่ได้ เราจะไปปฏิเสธให้มันไม่มีไม่ได้ มันจะมีของมัน เพราะมันมีเหตุมีผลของมัน ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ การเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมาก็มีเหตุ มีเหตุ เพราะอะไร เพราะเราได้สร้างบุญสร้างกรรมของเรา

ถ้าเราไม่สร้างบุญสร้างกรรมของเรา จิตของเราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เป็นไก่ เป็นสัตว์นรกอะไร เป็นทั้งนั้นนะ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ก่อนที่ พระพุทธเจ้าพยากรณ์เป็นพระโพธิสัตว์ท่านก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ท่านเห็นมาทั้งนั้นนะ ท่านรู้มาทั้งนั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน เราก็เป็นอย่างนั้นทั้งสิ้น สิ่งที่มีมันเป็นของมันอยู่ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิด ต่างๆ กัน เกิดมาเป็นคนขึ้นมา มีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกัน ความเห็นแตกต่างกัน ความแตกต่างกันนี้เป็นอนิจจัง นี่พูดถึงว่าเป็นโลกใบ แล้วสิ่งที่เป็นอนิจจังเป็นทุกข์หมดเลย

อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปฝึกไปฝนกับเขามาทั่ว ไปฝึกมา ฌานสมาบัติ สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ ก็ทำมาแล้ว ไปทำกับใครก็ทำมาแล้ว พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะไป ทำกับสัณ्डชัยก็ไม่มี ไม่มี ไม่มี ไม่ใช่ ไม่ใช่ ก็ทำมาแล้ว นี่ไง อนิจจังเพราะมันมีของมันอยู่แล้ว

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ปฏิบัติมาขนาดไหนก็แล้วแต่ แต่องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีอำนาจวาสนาบารมี พออำนาจวาสนาบารมี ที่ฝึกหัดค้นคว้ามา ๖ ปีไม่ใช่ทางแล้วละ เราจะกลับมาค้นคว้าของเราเอง

กลับมาค้นคว้าของเราเองนะ เวลาบุญกุศล สภากรรมๆ เวลาเกิดร่วมๆ ไร ร่วมกับองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไร นางสุชาดาก็คิดว่าจะไปแก้บน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าคิดว่าจะฉันอาหาร

บุญกุศลที่มีผลมากมีอยู่สองคราว คราวหนึ่งเราฉันอาหารของนางสุชาดา เราถึงซึ่งกิเลส นิพพาน กิเลสๆ กิเลสนิพพานไป กับอีกคราวหนึ่งเราฉันอาหารของนายจุนทะ เราถึงซึ่งขันธนิพพานๆ

ขันธ เวลาพระอรหันต์มันยังมีธาตุมีขันธอยู่ ยังมีความรู้สึกนึกคิดอยู่ แต่รู้สึกนึกคิดที่ สะอาดบริสุทธิ์เพราะไม่มีอวิชชา ไม่มีใครควบคุมใจ

แต่ก่อนที่จะฉันอาหารของนางสุชาดามีแต่กิเลสต้นหาความทะยานอยากเทียบเคียง มาแล้ว พอเทียบเคียงมาแล้วต่างๆ ทางโลกๆ ทางวิทยาศาสตร์ใดๆ ก็เข้าใจได้ อนิจจังแปรสภาพทั้งสิ้น มันเป็นผลเวรผลกรรม แต่ตอนนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ใจ ยังไม่รู้ว่ามันเป็นมาอย่างไร แต่เพราะมีการสร้างบุญสร้างกุศลร่วมกันมาไง เวลาสร้างกุศลร่วมกันมาก็มีความรู้สึกนึกคิดให้ทำอย่างนั้น เวลาทำอย่างนั้น ฉันอาหารของนางสุชาดาแล้ว วันนี้ถ้าเรานั่งปฏิบัติแล้ว ถ้าไม่สิ้นกิเลส เราจะไม่ยอมลุกจากที่นั่งเลย

นี่เวลาเสี่ยงทายเสี่ยงบุญกันแล้ว พอเสี่ยงทายเสี่ยงบุญกันแล้ว เวลานั้นไป บุญเพนิวาसानุสสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ

บุญเพนิวาसानุสสติญาณ จุตูปปาตญาณ คนมันมีที่มาที่ไปทั้งสิ้น จิตที่เวียนว่ายตายเกิด มันก็มีที่มาที่ไปทั้งสิ้น แต่ยังไม่มีความรู้ได้ไง เวลาถึงที่สุดแล้วอาสวักขยญาณ เกิดสัจจะ เกิดความจริงขึ้นมา เกิดๆ เกิดไตรลักษณ์ ไตรลักษณ์จะเกิด เกิดที่นี่ เกิดที่หัวใจใจ เกิดขึ้น

ไอ้ที่เราไม่เกิดขึ้นๆ เราบอกอนิจจังกับอนัตตามันอันเดียวกัน มาอธิบายให้เหมือนกัน อนัตตาๆ

อนิจจังเป็นวิทยาศาสตร์ เป็นโลก เป็นสสาร เป็นสิ่งที่เราเห็นโดยวัตถุ ธรรมชาติขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ปราบปรามารั้วสัตว์ชนสัตว์ๆ ใจ รั้วสัตว์ชนสัตว์จิตปฏิสนธิ วิญญาณที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง

แต่ในปัจจุบันนี้เกิดมาเป็นเรานี่ไง เกิดเป็นเรา เราก็พ่อแม่ตั้งให้ ไปหาหมอก็ดีเอ็นเอ พันธุกรรม อ้าว! แล้วนิสัยใจคอละ ผีกัดกันอย่างไรละ แล้วทำอย่างไรละ แล้วเชื่อไม่เชื่อละ เชื่อแล้วทำได้หรือไม่ได้ละ ร้อยแปด เกิดขึ้นไม่ได้

หลวงปู่ดูลย์ถึงบอกไว้ ความคิดทั้งหมดที่ส่งออกเป็นสมุทัย ผลของสมุทัยเป็นทุกข์  
ความคิด ความรู้สึก ความนึกคิดต่างๆ ที่ว่า แหม! หลับตาลืมตาแล้วเข้าใจไปหมดเลย มีพระ  
๑๕ ๑๘ ๒๐ นั้นนะ ลืมตา อนิจจัง มันเป็นเรื่องของโลก

นี่ไง สิ่งที่เป็นโลก ความคิดทั้งหมดเป็นสมุทัย ความคิดที่ส่งออกทั้งหมดเป็นสมุทัย  
อนิจจัง ผลของสมุทัยเป็นทุกข์

นี่ไง ปัญญาอบรมสมาธิ พุทโธฯ อานาปานสติ เวลาจิตมันสงบแล้ว จิตสงบแล้วจิตเห็น  
จิต อนัตตาจะเกิดอย่างนี้ แล้วคนที่ไม่เคยเกิดไม่มี

เราไปดูสิ หมู่บ้านที่ไม่มีคนเกิดมันก็จะร้างไป สิ่งของมันไม่มีการเกิดขึ้นมามันจะไม่รู้ว่า  
ที่มาๆ มันเป็นอย่างไรมันเลยหมุนซ้ายหมุนขวา ฐๆ ปลาๆ คริ่งๆ กลางๆ บ้าบอคอกแตกไปอย่าง  
นั้นนะไม่มีวันจบสิ้น

หลวงปู่มั่นท่านถึงบอกไว้ การประพจน์ปฏิบัติ ถ้าเอาปริยัติ ปฏิบัติมารวมกัน ปริยัติ  
ปฏิบัติมารวมกันมันจะตะมันจะถีบ คือมันมีแต่การคาดการณ์ ทิ้งไปไม่ได้ ทิ้งจากโลกนี้ไป  
ไม่ได้ เรื่องโลกทั้งสิ้นเลย

เวลาคิดเท่าไรก็ไม่วู้ ต้องหยุดคิด ความหยุดคิดต้องใช้ความคิด ใช้ความคิดไง เวลามัน  
จะหยุดคิดแล้วไง ถ้ามันใช้ความคิดมันเห็นของมัน นี่ไง เกิดขึ้น การเกิดขึ้น จิตเห็นจิตเป็นมรรค  
ผลจากจิตเห็นจิตเป็นนิโรธ นิโรธ นิโรธคือดับทุกข์ใจ ดับกิเลสใจ พอมันดับกิเลส ทำลายกิเลสไป  
แล้ว นี่อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

อนิจจังเป็นเรื่องวิทยาศาสตร์ เป็นเรื่องโลก อนัตตามันไม่มีหรอก มันไม่มี มันเกิดขึ้น  
ไม่ได้ พอเกิดขึ้นไม่ได้มันถึงหลับตาลืมตาไม่มีไปหมด บ้าบอคอกแตกไปเลย

แต่ถ้ามีนะ เวลาหลวงตา ครูบาอาจารย์เราท่านไปที่ไหนก็แล้วแต่ ท่านจะฟังพระเทศน์  
หรือผู้ที่ปฏิบัติ คนที่ปฏิบัติลึกซึ้งมาแล้วท่านบอก โห! ปฏิบัติอย่างนี้ยังมีอยู่หรือ

ปฏิบัติอย่างนี้ยังมีอยู่ แสดงว่าผลของการปฏิบัติมันเกิดขึ้น ถ้าผลของการปฏิบัติไม่  
เกิดขึ้นเป็นวิทยาศาสตร์ เข้าได้กับโลก เข้าได้กับทุกอย่าง ตรรกะทุกอย่างรู้หมดเลย แต่ถ้าเป็น  
ไตรลักษณ์ เฉพาะตนนะ พอเฉพาะตนขึ้นมา ถ้ามันไม่มีขึ้นมาก็คือเกิดขึ้นไม่ได้ไง

นี่พูดถึงว่าปริยัติ ปริยัติคือการศึกษาล่าเรียน การศึกษาล่าเรียนมีความจำเป็นอย่างใหม่ มีความจำเป็น จำเป็นแล้ว ยิ่งศึกษามากก็ทิวภูมิมานะธรรมดา อย่างเรา เราศึกษา ถ้าเราไม่ได้เป็น ดอกเตอร์ เราไม่ได้เป็นศาสตราจารย์ เราก็ดูด้อยๆ เนาะ วันไหนเขาใส่หมวกให้ ได้ดอกเตอร์ ได้ ศาสตราจารย์นะ ได้คำวิชานะ ศาสตราจารย์ นี่ไง พอใส่หมวกเข้าไปแล้ว อู้ฮู! มันยิ่งใหญ่

คำนี้เป็นคำพูดของหลวงตา หลวงตาท่านบอกเวลาท่านจบมหานะ อืม! เป็นถึงมหา เชียวนะ แต่เวลามหาขึ้นมาก จะปฏิบัติขึ้นมา ไปหาหลวงปู่มัน จิตมันเสื่อมไป เกือบเป็นเกือบตาย เกือบเป็นเกือบตาย มหาวิชาการพร้อม หันรีหันขวาง

คำว่า “หันรีหันขวาง” คนยังไม่ปฏิบัติจะไม่เข้าใจ

เวลาหลวงตาท่านพูดนะ คนเรา เราไม่มีเงินไม่มีทอง เราไม่มีสิ่งใดเลยมันก็เป็นเรื่อง ธรรมดาเนาะ วันไหนเรามีข้าวของเงินทอง เรามีทุกอย่างพร้อมเลย แล้วล้มละลายไป เขาฉ้อโกง ไปหมดเลย ทุกข์มาก เวลาจิตมันเจริญขึ้นมาเป็นสัมมาสมาธิเนาะ จิตมันมีความสงบร่มเย็นของ มันนะ เดินไปไหนเหมือนลอยไป คนตัวเบาๆ ใจ

เราเดินด้วยตัวหนัก เดินด้วยความหนักความหน่วง ความทุกข์ความยาก เดินไปด้วย ความเศร้าความสorrow ความหงอยความเหงา เดินด้วยความกดดันของหัวใจทั้งสิ้น เราพุทโธๆ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิจนกว่ามันว่างหมด มันว่างของมันนะ เดินไปไหนนะ เหมือนไม่ได้เดิน มัน สุขกาย มันสบายใจ มันมีความสุขใจ มันมีความสุขทั้งนั้นนะ เดินไปเดินมาเหมือนลอยไป ลอยมากลางอากาศ

เวลามันเสื่อมหมดไปไง เวลาเสื่อมหมดไป คนอยากได้ อยากไขว่คว้า อยากแสวงหา ทุกข์แสนทุกข์ นี่คือการเสื่อม เวลาจิตเสื่อมขึ้นไป จิตเสื่อมตั้งแต่พรรษาแรกไปหาหลวงปู่มันไ

โฮ้! จิตนี้เหมือนเด็กๆ มันต้องการอาหารของมัน ถ้าไปไล่ตามเด็ก เด็กมันก็วิ่งหนี ยิ่งหนี ไกลเกินไปใหญ่ เราเตรียมอาหารไว้สำหรับเด็ก อาหารของมันคือพุทโธๆ คำบริกรรมไง พุทโธ ต่อเนื่องไป พุทโธต่อเนื่องไปนะ

เวลาพุทโธไปๆ เออ! จิตมันหิวมันกระหาย คนมันหลุด มันเพ้อพรั้งาพันว่าอยากได้ออยากได้นะ มันก็มีแต่ความทุกข์ จะเก็บไว้ จะแก้จิต จะทำลายจิตนะ มันไปหมดนะ เวลาพุทโธๆ มันกลับมาพุทโธ เออ! สงบได้ สงบได้จริงๆ พอสงบได้จริงๆ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

เวลาหลวงปู่มันท่านพูดถึงผู้ที่ประพฤติปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล ท่านบอกว่ามันขาดคำบริกรรม

เหมือนกับงานศิลปะ งานการกระทำ เขาต้องละเอียดรอบคอบ งานศิลปะนั้นมันถึงจะอ่อนช้อย มีจิตวิญญาณ รูปพูดได้เลยละ

นี่เง นวกรรมของจิตใจ พุทโธๆ มันมีของมัน มันมีนวกรรมของมัน มันมีการกระทำของมัน มันมีปัญหาอบรมสมาริของมัน มันดูแลรักษาของมัน เห็นไหม

คิดเท่าไรก็ไม่รู้ ก็ต้องปล่อยวางให้ได้ พอปล่อยวางให้ได้ จิตเห็นจิตเป็นมรรค จิตเห็นจิตนั้นนะเกิดขึ้น

ที่ว่าจิตเห็นจิต พอเวลาเราฟังเขาพูดกันไรสาระ “ดูจนมันไม่มี ดูจนหายไปเลย ยิ่งไม่มียิ่งดีใหญ่เลย”

การเสียสละ เศรษฐีธรรมนะ เวลาหลวงตาท่านพูด เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป ว่าอวิชชาเป็นยักษ์เป็นมาร เวลามันไปถึงขั้นของอนาคามีมรรค มันขึ้นอรหัตตมรรค มันว่างหมดเลย มันสว่างไสว แล้วจิตมันมีกำลัง

คำว่า “จิตมีกำลัง” นะ จิตนี้มันมีกำลังของมันเพราะมันพร้อมแล้ว พร้อมทุกอย่าง มันกำหนดเมื่อไหร่ก็ได้ ทำอย่างไรก็ได้ กำหนดแล้วว่างหมดเลย เขาบอกว่ามันก็พาให้เคลิบเคลิ้มอยู่นานนะ

ท่านบอกคนที่ประพฤติปฏิบัติถ้าเป็นความจริงนะ มันเข้าไปยอมจำนนกับอวิชชา ทุกคนอยากฆ่า อยากทำลาย อยากขึ้นหน้ามันนะ แต่ไปเจอมันนะ “สวัสดิ์ครับ นิพพานเป็นอย่างนี้เอง” ไปสงบอยู่นั่นนะ ไปยอมจำนนที่นั่นนะ ไปยอมจำนน เห็นไหม นี่เง อวิชชาๆ ใจ

เวลาถึงที่สุดแล้วหลวงปู่่มั่นท่านก็แก่ของท่านๆ ต้องแก้ไขได้ พอแก้ไขขึ้นมา เวลาจับนะ ท่านบอกว่า อวิชชาว่าเป็นยักษ์เป็นมารเป็นผี ท่านบอกว่ามันสวดยิ่งกว่านางสาวจักรวาล ว้างหมดเลย

เราเป็นคนดี เห็นไหม ว้าง นี่ไง เกิดขึ้น อัดตาใจ ดีแสนดีใจ เราก็ดิดในดีใจ ข้ามพ้นความดีไปไม่ได้ใจ กลัวว่าทำดีแล้วเราจะหลุดโลกไปใจ มันไม่กล้าทำลายหรอก แต่พอมันไปเจอความจริงขึ้นมา ทุกข์ ยิ่งทุกข์ยิ่งทำลายเลย ทำลายความดีทั้งหมด ข้ามพ้นดีและชั่ว

เราติดดีกันใจ มาวัดมาวาก็จะเป็นคนดี ไซ้ เป็นคนดีในระหว่างเดินทาง ในระหว่างเดินทางเราต้องอาศัยมรรค อาศัยผล อาศัยศีล อาศัยสมาธิ อาศัยปัญญาเดินทางไป การเดินทางไป สิ่งใดที่มันเป็นความจริง ครูบาอาจารย์จะคอยบอกคอยชี้คอยแนะ คอยบอกคอยชี้คอยแนะให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เราทำตรงนั้นใจ ถ้าทำตรงนั้นให้มันเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม

### ปริยัติ ปฏิบัติ

ปฏิบัติไม่เป็นไม่รู้หรอก มันพูดได้ในวงของวิทยาศาสตร์ ในวงของโลก ในวงของสิ่งที่มีอยู่คือตรรกะ แล้วโลกก็รู้กันนะ นิยายธรรมะฟังแล้ว แหม! มันซาบซึ้งๆ พอพูดความจริงขึ้นมา

“กืดขวาง ไม่เป็นความจริง พูดซ้ำๆ ซากๆ”

ซ้ำๆ ซากๆ สิบปีสิบปีมึงยังทำกันไม่เป็นเลย คำว่า “สมาธิ” คำเดียว ซาตินี้ยังทำกันไม่ได้เลย

แล้วได้สมาธิแล้ว สัมมาสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็นนะ นั่นนะเกิดภาวนามยปัญญา เพราะคำว่า “เกิดภาวนามยปัญญา” จะเห็นค่าเลย

สุตมยปัญญา นักวิชาการ การศึกษาเล่าเรียนเป็นสุตมยปัญญา ปัญญาให้สิ่งที่โลกนี้เจริญงอกงามขึ้นมา ถ้าไม่มีจินตนาการ จินตนาการสำคัญกว่าความรู้เป็นบางครั้งบางคราว แต่การจินตนาการโดยกิเลสก็จินตนาการบ้าบอคอกแตก จินตนาการไปจนทำลายตัวเอง จนตัวเองไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันเลย

สุดมยปัญญา จินตมยปัญญา จินตนาการแล้วจินตนาการเล่ามันช้าก็เลยไม่ได้ เพราะมันไม่ได้เกิดขึ้น เพราะมันไม่มีผู้รู้ผู้เห็น ไม่มีสติไม่มีปัญญา ไม่มีการกระทำที่เป็นจริงขึ้นมา เวลาเป็นจริงขึ้นมามันจับของมันได้ มันวิปัสสนาของมันขึ้นมาละ นี่ไง ภาวนามยปัญญา

ภาวนามยปัญญา ปัญญาไม่ใช่เกิดกัน เราศึกษามาจบ ๙ ประโยค เป็นศาสตราจารย์รู้ทุกอย่าง ศึกษาที่มีมาที่ไปหมดเลย เวลาเกิดภาวนามยปัญญา “เฮ้ย! มันมาจากไหน เฮ้ย! มันไม่ผิดไปแล้วหรือนี่ ถ้าอย่างนี้มันหลุดโลกนะ มันไม่เป็นความจริงนะ” กลัวใจ รังไว้ใจ ติดอยู่นั่นละ ไปไหนไม่รอดหรอก

มันจะเป็นจะตาย ใครตายก่อน ชัดกันเต็มที เวลาภาวนามยปัญญาเกิดขึ้น แล้วภาวนามยปัญญาอยู่ได้ไม่ยั่งยืน มันจะเสื่อมลงมาเป็นอนิจจัง เป็นโลกัง แล้วถ้ามันเป็นขึ้นไปมันถึงรูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ สังโยชน์เบื้องบน สังโยชน์ที่ละเอียด ไม่มีใครรู้จักหรอก เพราะอะไร เพราะไม่เคยเห็นใจ ไม่รู้หรอก แต่ถ้าพอมันเห็นแล้ว รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา

แต่รู้ไม่ได้ นกแก้วนกขุนทองนั่นละ เพราะอะไร เพราะมันเป็นจินตนาการ มันเป็นปริยัติปฏิบัติ อ้างว่าปฏิบัติๆ ไม่มี ไม่มีหลักมาตรฐานการปฏิบัติเลย

แต่กรรมฐานเรามีมาตรฐานตั้งแต่หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ มาตรฐานที่สนทนาธรรมกัน มาตรฐานที่ว่าหลวงปู่มั่นแก้ลูกศิษย์ลูกหามา นี่มันมีมาตรฐานไง มาตรฐานบุคคล ๔ คู่ที่เป็นสัจจะเป็นความจริงใจ แล้วไม่ต้องพูดเรื่องตำรา ไปไม้ในกำมือกับไปไม้ในป่า

ในตำราพระพุทโธเจ้าบอกแล้ว เป็นแค่ไปไม้ในกำมือเท่านั้นละ กำมือเดียว กับในป่าที่จะเป็นความจริงระหว่างสติจิต ระหว่างจิตของบุคคลผู้ที่จะประพฤติปฏิบัติอีกมากมายมหาศาล

แต่ผู้รู้จริง ไปไม้ในกำมือกับไปไม้ในป่าก็ไปไม้เหมือนกันแหละ มันเหมือนกันหมดแหละ มันเข้าใจได้หมดแหละ ไม่ใช่ นกแก้วนกขุนทองใจ ถ้า นกแก้วนกขุนทองก็เป็นเรื่อง นกแก้ว นกขุนทองนะ

นี่พูดถึงว่า ถ้ามันบริยัติ ปฏิบัติ แล้วเราจะเป็นวัดปฏิบัติ ทำให้มันเรียบง่าย ถึงจะมีกลิ่นจะมีสิ่งใดก็แล้วแต่ ก็ให้มันเป็นธรรม เป็นธรรมคือมันเสมอภาค เป็นธรรมคือมันเป็นข้อเท็จจริง มันก็แค่ทำบุญเท่านั้นแหละ

แต่ว่ามันจะมีบุญที่โลกว่ามันยิ่งใหญ่ มันควรจะเป็น อันนั้นมันก็มีคุณค่าของมัน แต่ข้ามพ้นดีและชั่ว อย่าไปเจออวิชาแล้วสวัสดิ์มันนะ ไปเจอกิเลสแล้วสวัสดิ์ครับ ไปยอมจำนนอยู่กับมันไง แต่ถ้ามีสติปัญญา มันจะเข้าใจได้ มันมีการกระทำได้

เราทำคุณงามความดีมาตลอด ทำคุณงามความดีทั้งเหว ความดีเป็นความดีวันยังค่ำ ดีและชั่ว กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมจำแนก กรรมดีต้องให้ดี กรรมชั่วต้องให้ชั่ว ทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีของเราต่อเนื่องไป ดีอย่างหยาบ ดีอย่างกลาง ดีอย่างละเอียด ดีอย่างละเอียดสุด ดีจนชนะตัวเองได้ เอวัง